

luonnos 3.4.2023

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
Neuvotteleva virkamies
Suvi Ruuska

Muistio
3.4.2023

Liite 1

VALTIONEUVOSTON ASETUS PERUSTUESTA, VIHERRYTTÄMISTUESTA JA NUOREN VILJELIJÄN TUESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

1. Yleistä

Euroopan unionin kokonaan rahoittamista suorista tuista säädetään rahoituskaudella 2014-2022 yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1307/2013, jäljempänä *tukiasetus*. Tukiasetuksen liitteessä I säädetään suoriin tukiin kuuluvista tuista. Vuodelta 2022 maksettavien suorien tukien enimmäismääristä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1307/2013 säädettyihin tiettyihin suoriin tukijärjestelmiin sovellettavista vuoden 2022 talousarviomäärärahojen enimmäismääristä annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2022/1161.

Vuodelta 2022 maksettavista Euroopan unionin kokonaan rahoittamista suorista tuista säädetään kansallisesti perustuesta, viherryttämistuesta ja nuoren viljelijän tuesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (234/2015). Asetuksessa säädetään perustuen myöntämisen yleisistä edellytyksistä, perustuen ja viherryttämistuen tukialueista, tukikelpoisesta alasta, perustuen enimmäismäärän jakamisesta tukialueille, perustuen tukioikeuksien tasatukiosan arvosta sekä tukioikeuksien siirroista. Lisäksi asetuksessa säädetään viherryttämistuen ehdoista, viherryttämistuen määrästä sekä nuoren viljelijän tuen ehdoista ja määrästä sekä tukien maksamisesta.

Perustuesta, viherryttämistuesta ja nuoren viljelijän tuesta annettua valtioneuvoston asetusta ehdotetaan muutettavaksi. Asetuksella ehdotetaan tarkennettavaksi vuodelta 2022 maksettavien viherryttämistuen ja nuoren viljelijän tuen hehtaarikohtaisen tuen määrä sekä perustuen tukioikeuksien arvo toisessa maksuerässä. Tuista on tarkoitus maksaa kesäkuussa 2023 toisessa maksuerässä loput noin 5 prosenttia. Arvioituja yksikkökohtaisia tukitasoja tarkennettaisiin vuoden 2022 tukihaun ja valvonnan tulosten perusteella ennen tukien maksamista, jotta tukeen käytettävissä oleva määräraha tulisi käytetyksi enimmäismäärän mukaisesti.

Viljelijälle vuodelta 2022 maksettavia suoria tukia vähennetään suoraan Euroopan unionin lainsäädännön perusteella ennen tukien maksamista. Suoria tukia vähennetään tukiasetuksen 7 artiklan 1 kohdan perusteella tukiasetuksen liitteessä III säädetyn suorien tukien kansallisen enimmäismäärän ylityksen vuoksi. Tämän vuoksi tukien määrää alennetaan noin 0,2 prosentilla.

Tukitasot ovat tämänhetkisiä arvioita ja niihin voi tulla vielä muutoksia.

tukialue	miljoonaa euroa							
AB	78,97	78,98	79,00	79,08	79,17	79,17	77,82	78,00
C	78,03	78,04	78,05	78,14	78,22	78,22	76,89	77,07

17 § 1 mom. Asetuksen 17 §:n 1 momenttia muutettaisiin siten, että vuodelta 2022 maksettavan viherryttämistuen hehtaarikohtaista määrää toisessa maksuerässä tukialueilla AB ja C tarkennettaisiin vuoden 2022 tukihaun ja valvonnan tulosten perusteella. Vuodelta 2022 maksettavaa viherryttämistukea alennettaisiin 18 sentillä hehtaarilta tukialueella C. Tukialueella AB viherryttämistuen hehtaarikohtaista määrää ei muutettaisi.

Viherryttämistukea myönnetään tukialueittain seuraava euromäärä hehtaarilta:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
tukialue	euroa							
AB	75,54	74,75	74,89	75,00	75,13	75,24	74,08	74,50
C	65,11	65,22	65,33	65,35	65,37	65,41	64,30	64,51

19 § 2 mom. Asetuksen 19 §:n 2 momenttia muutettaisiin siten, että vuodelta 2022 maksettavan nuoren viljelijän tuen määrää toisessa maksuerässä muutettaisiin. Tuen määrä lasketaan tukiasetuksen 50 artiklan 8 kohdan mukaisesti. Tukea korotettaisiin 1,80 eurolla hehtaarilta. Tukea myönnettäisiin 82,80 euroa hehtaarilta.

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan x.x.2023.

3. Taloudelliset vaikutukset

Perustuki, viherryttämistuki ja nuoren viljelijän tuki ovat kokonaan Euroopan unionin rahoittamaa tukea. Perustuesta, viherryttämistuesta ja nuoren viljelijän tuesta aiheutuvat kustannukset maksetaan valtion talousarvion momentin 30.20.41 (EU-tulotuki ja EU-markkinatuki) määrärahasta. Vuoden 2023 valtion talousarvion kyseisen momentin määräraha on 520,600 miljoonaa euroa. Momentin määrärahasta käytetään vuodelta 2022 maksettavaa perustukea varten enintään noin 12,5 miljoonaa euroa, vuodelta 2022 maksettavaa viherryttämistukea varten enintään noin 7,8 miljoonaa euroa ja vuodelta 2022 maksettavaa nuoren viljelijän tukea varten enintään noin 0,5 miljoonaa euroa eli yhteensä noin 20,7 miljoonaa euroa. Vastaavat Euroopan unionilta saatavat tulot tuloutetaan momentille 12.30.01 (EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot).

Vuodelta 2022 maksettavan perustuen tukioikeuksien arvoa tukialueella AB ja nuoren viljelijän tuen hehtaarikohtaista määrää ehdotetaan korotettavaksi, koska hyväksyttävien hakemusten perusteella maksettavan tuen määrä valtioneuvoston

asetuksen (234/2015, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksilla 400/2022 ja 971/2022) tukitasoilla alittaisi kyseisiin tukiin käytettävissä olevan enimmäismäärän. Vuodelta 2022 maksettavan perustuen tukioikeuksien arvo tukialueella C ja viherryttämistuen hehtaarikohtaista määrää tukialueella C ehdotetaan puolestaan alennettavaksi, koska hyväksyttävien hakemusten perusteella maksettavan tuen määrä valtioneuvoston asetuksen (234/2015, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksilla 400/2022 ja 971/2022) tukitasoilla ylittäisi tukiin kyseisellä tukialueella käytettävissä olevan enimmäismäärän.

Yksikkötukitasoja muuttamalla pyritään mahdollistamaan se, että perustukeen, viherryttämistukeen ja nuoren viljelijän tukeen käytettävissä oleva osuus valtion talousarvion momentin 30.20.41 määrärahasta tulee käytetyksi enimmäismäärän mukaisesti. Perustukijärjestelmässä tukioikeuksia on tietty määrä hehtaareina ja näiden yhteisarvo yhdessä perustukijärjestelmän kansallisen varannon kanssa muodostaa perustuen enimmäismäärän (noin 258,4 miljoonaa euroa), jota ei saa ylittää. Kansallisessa varannossa on tällä hetkellä noin 0,65 miljoonaa euroa. Jos asetusehdotuksen mukaisia muutoksia tukitasoihin ei tehtäisi, perustuen enimmäismäärä alittuisi tukialueella AB noin 39 000 eurolla ja ylittyisi tukialueella C noin 39 000 eurolla. Viherryttämistuen enimmäismäärä puolestaan ylittyisi tukialueella C noin 24 000 eurolla. Nuoren viljelijän tuen enimmäismäärä alittuisi noin 220 000 eurolla.

Yksikkökohtaisten tukitasojen muutokset					
	Tukialue	Arvo/Tukitaso (Euroa/hehtaari)		Muutos (Euroa)	Muutos (%)
		Hakuvuosi 2022 lopullinen	Hakuvuosi 2022 joulukuun maksuerä		
Tukioikeuksien arvo	AB	122,94	122,90	0,04	0,03
	C	106,48	106,51	-0,03	-0,03
Viherryttämistuki	AB	74,50	74,50	0,00	0,00
	C	64,51	64,69	-0,18	-0,28
Nuoren viljelijän EU-tuki	koko maa	82,80	81,00	1,80	2,22

4. Lausunnot

Asetusehdotuksesta pyydettiin lausunto valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, Ruokavirastolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta ja Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä. Lausuntoaikaa on vain neljä viikkoa, jotta tuenmaksu voidaan toteuttaa suunnitellussa aikataulussa.

5. Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa asian vähäisen yleisen merkityksen vuoksi.